

Neerlands diep

Academie voor publieke
bouw- en infraprojecten

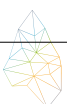
Q⁴

Neerlands diep
Kwartaalrapportage
Vierde kwartaal 2023

Vierde kwartaalrapportage 2023

In deze vierde kwartaalrapportage van 2023 lees je meer over de diverse activiteiten van Neerlands diep in de maanden oktober, november en december.

Deze rapportage is de meest omvangrijke van dit jaar. Er was dan ook genoeg te beleven in het laatste kwartaal. Niet alleen was er een recordaantal bijeenkomsten van individuele programma's, ook de teamprogramma's en de activiteiten voor het netwerk vertoonden een piek. Deelnemers waarderen de diepgang die zij onder begeleiding van Neerlands diep kunnen bereiken in hun casuïstiek. Het perspectief dat door de deelnemers van andere organisaties en projecten wordt ingebracht leidt tot nieuwe inzichten die oplossingen voor taaie dilemma's weer een stuk dichterbij brengen.

Inhoud

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

Nd BRUG 20	Slotproeves
Nd BRUG 21	Module 6: Mijn Context
Nd DIGITAAL LEIDERSCHAP 3	Certificaatuitreiking
Nd BRUG 24	Module 1: Mijn Spiegel
Nd BRUG 20	Certificaatuitreiking
Nd BRUG 23	Module 3: Mijn Waarden
Nd TOP 6	Oostsessie en certificaatuitreiking
Nd BRUG 21	Module 7: Mijn Waarden

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

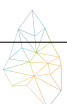
Nd BRUG 17	Alumnibijeenkomst
MINOR SAMEN BOUWEN AAN DE TOEKOMST	Bijdrage in samenwerking met Stichting de Generatie

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

Nd ATELIER	Renovatie Paleis van Justitie
Nd TRANSITIECHALLENGE	Online reflectiesessie
Nd DUURZAAMHEIDSCHALLENGE HWBP-PAGW	2 ^e live inspiratiesessie
Nd TRANSITIECHALLENGE	1 ^e inspiratiesessie
Nd ATELIER	Aanpak Ring Zuid Groningen
Nd PROJECTMANAGEMENTSPIEGEL	Project Zuidasdok OVT
Nd DUURZAAMHEIDSCHALLENGE HWBP-PAGW	Slotsessie
Nd TEAMLEREN 6	Slotbijeenkomst Nd Teamleren 6
Nd TRANSITIECHALLENGE	Online reflectiesessie
Nd PROJECTPATRONEN	Terugkommiddag en diner pensant

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

Nd TOPIC	Meesterschap in Leiderschap	19
Nd MASTERCLASS	Doorgrond je project	20
NEERLANDS DIEPGANG	Neerlands diep adopteert bijeenkomst	20
Nd SOCIËTEIT	Verbinden van opgaven in de praktijk	21
6	SAMENWERKEN MET DE MARKT	
7	DE VERBINDERS	
7	1 ^e Inspiratiesessie Verbinders 6	22
7	DE VERBINDERS	
7	2 ^e Inspiratiesessie Verbinders 6	22
8	DE VERBINDERS	
8	2 ^e ambassadeursevenement	23
8	DE VERBINDERS	
8	3 ^e Inspiratiesessie Verbinders 6	23
9	PROJECTENNETWERK	
10	INTRODUCTIEBIJENKOMST	
10	Landelijke Uitvoeringsdag Kader Richtlijn Water (KRW)	24
10	NEERLANDS DIEP	
10	klantenraad neerlands diep	25
11	NEERLANDS DIEP	
11	KLANTENRAAD NEERLANDS DIEP	25
11	RAAD VAN TOEZICHT NEERLANDS DIEP	25
12	RAAD VAN TOEZICHT NEERLANDS DIEP	
12	Raad van toezicht	25
13	DOORKIJK	
14	DOORKIJK KOMEND KWARTAAL	27
14	AFSLUITING	28
15		
16		
17		
18		
18		

Individuele programma's

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd BRUG 20

OKTOBER

Slotproeves

Aan het eind van het programma hebben de deelnemers van het Nd Brugprogramma de slotproeves gesproken.

In aanwezigheid van de leidinggevende, een assessor en een programmamanager, wordt tijdens een slotproevesgesprek de voortgang en eindsituatie besproken. De deelnemer levert hiervoor feedback van derden aan met betrekking tot de ontwikkeling van zijn of haar leervraag.

Inspirerend om te lezen en te horen wat de deelnemers uit het Nd Brugprogramma hebben gehaald, maar ook om te zien hoe anderen hier tegenaan kijken.

Rijkswaterstaat 5 | Rijksvastgoedbedrijf 3 | ProRail 4 | Gemeente Amsterdam 2 | Gemeente Den Haag 1 | TenneT 1

Nd BRUG 21

5, 6
OKTOBER

Module 6: Mijn Context

Tijdens deze module werden de deelnemers meegenomen in het hebben van verschillende perspectieven, deden ze een projectbezoek en gingen ze in gesprek met drie (project)directeuren.

Op de eerste dag zijn de deelnemers vooral ingegaan op het ambtelijke perspectief, het politieke perspectief en op het maatschappelijke perspectief; hoe opereer je daartussen als projectmanager? Het ambtelijke perspectief bleek voor velen het meest vertrouwd. Spelen met en tussen de drie perspectieven leverde begrip op voor de verschillende 'brillen' en droeg bij aan het vergroten van het handelingsperspectief.

Op de tweede dag is een projectbezoek gedaan aan het project PHS Den Bosch Vught. De deelnemers konden met hun inzichten uit de eerste dag het gesprek aangaan met Projectmanager Ton Bierbooms.

Daarnaast hebben de kandidaten op dag twee gesprekken gevoerd met drie doorgewinterde (project)directeuren. Hélène Moors (Rijkswaterstaat), Hans Versteegen (ProRail) en Leo Smit (Waterschap Aa en Maas). Ze gingen met de kandidaten in gesprek over de vraag: Hoe ben je als projectmanager een speler en wanneer ben je een speelbal? Welke condities zijn van belang? En, hoe zijn die condities door jou als projectmanager beïnvloedbaar zodat je je effectiever in jouw context kunt bewegen?

Rijkswaterstaat 6 | Rijksvastgoedbedrijf 3 | ProRail 4 | Gemeente Amsterdam 1 | Gemeente Rotterdam 1 | Gemeente Utrecht 1 | Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat 1 | TenneT 1

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd DIGITAAL LEIDERSCHAP 3

12
OKTOBER

Certificaatuitreiking

Na een traject van een kick-off, vier modules en het werken aan een eigen vraagstuk, is op 12 oktober deze derde editie van Nd Digitaal Leiderschap afgerond.

De acht deelnemers hebben tijdens het traject gewerkt aan een vraagstuk uit de eigen praktijk. De certificaatuitreiking was het moment om deze uitkomsten aan elkaar te presenteren.

Gedurende het leertraject hebben de deelnemers meer geleerd over de technologische ontwikkelingen in de sector, de impact van digitale transformatie, de kracht van het benutten van hun netwerk en hebben ze meer inzicht gekregen in hun eigen leiderschap. Factoren die nodig zijn bij het creëren van beweging en het maken van impact rondom digitale transformaties.

Deze kennis en ervaring hebben ze gebruikt en verwerkt in de eindpresentatie. Eén deelnemer had als vraagstuk hoe BIM (building information modeling) een vaste plek in gemeentelijke infrastructurele projecten kan krijgen. Door het betrekken van de belangrijkste stakeholders (in module 3) is het gelukt om een pilotproject op te starten.

Een andere deelnemer wilde meer zicht krijgen op innovaties die nu al gebruikt worden in projecten en kijken hoe ze die kunnen opschalen. Uiteindelijk is deze deelnemer gaan experimenteren met innovaties rondom robotica die zich in andere sectoren al hebben bewezen. Het bleek succesvol en de deelnemer gaat nu kijken om zelf deze innovatie verder te brengen binnen de eigen organisatie.

Alle deelnemers hebben na hun presentaties een certificaat gekregen uit handen van Ellen.

Rijkswaterstaat 4 | Gemeente Den Haag 1 | Gemeente Amsterdam 3

Nd BRUG 24

8, 9
NOVEMBER

Module 1: Mijn Spiegel

Direct volgend op de individuele eerste proefgesprekken vond op 18 en 19 november de eerste module plaats van Nd Brug 24. Vervolgens was er een online supervisie waarin de theorie van Voice Dialogue werd geoefend.

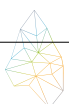
De deelnemers kwamen bijeen in Den Dolder. De ochtend stond in het teken van uitgebreid kennismaken, telkens een slag dieper. In de middag vond verdere verdieping plaats met Judith Budde door middel van Voice Dialogue.

Op dag twee werkten de deelnemers met de paardenspiegel, begeleid door Annemarie van den Toorn en gingen ze 's middags verder met hun eigen leervraag en de eigen spiegel. Sommige leervragen zijn echt tegengesteld; dan wil de een iets meer gaan doen (strakker sturen) waar de ander naar eigen zeggen te veel van heeft (directief zijn). Ook lopen sommige leervragen gelijk op (slimmer werken, meer gebruik maken van de kracht van het team en rust bewaren als het spannend wordt). Dit delen vonden de deelnemers verhelderend en ze hebben de intentie geuit om gebruik te gaan maken van elkaars ervaring.

Een fijne groep die elkaar al het nodige te vertellen had.

Rijkswaterstaat 5 | Rijksvastgoedbedrijf 2 | ProRail 4 | Gemeente Amsterdam 1 | Gemeente Rotterdam 1 | Gemeente Utrecht 1 | Waterschap 1 | TenneT 1

Nd BRUG 20

Certificaatuitreiking

Alle deelnemers van Brug 20 hebben hun programma met goed gevolg afgesloten dus ontvingen zij allemaal een certificaat.

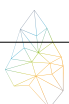

In Paushuize te Utrecht mochten de deelnemers elkaar eerst bevragen over hoe goed ze elkaar hebben leren kennen.

In aanwezigheid van een groot deel van de leidinggevenden en assessoren werden de certificaten uitgereikt, vergezeld met de waarderende woorden van de programmamanagers. Er werd gezamenlijk afgesloten met een hapje en een drankje.

Rijkswaterstaat 5 | Rijksvastgoedbedrijf 4 | ProRail 3 | Gemeente Amsterdam 1 | Gemeente Rotterdam 1 | HWBP 2

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd BRUG 23

23, 24
NOVEMBER

Module 3: Mijn Waarden

In deze module ontdekken de deelnemers wat hen drijft als leider, waar hun allergieën zitten, hoe dit zich verhoudt tot de leervraag en welke waarden voor hen belangrijk zijn in hun werk.

Op de eerste dag oefenden de deelnemers met persoonlijke drijfveren aan de hand van een persoonlijk Management Drives-profiel. Deze profielen zijn voorafgaand aan de module opgesteld en persoonlijk toegelicht. Tijdens de module hebben de deelnemers met acteurs geoefend met voor hen uitdagende situaties en hebben ze geleerd om hun handelingsrepertoire uit te breiden.

Op de tweede dag is aan de hand van drie filosofische inzichten (Aristoteles, Stoïcijnen en Nietzsche) gekeken naar de praktijk van alledag. Door vanuit de waarden van een aantal bekende filosofen naar vraagstukken te kijken, zien de deelnemers verschillende oplossingsrichtingen ontstaan die meer ruimte om te handelen bieden.

Rijkswaterstaat 5 | Rijksvastgoedbedrijf 3 | ProRail 4 | Gemeente Amsterdam 1 | Gemeente Rotterdam 1 | Gemeente Den Haag 1 | Waterschap Drents Overijsselse Delta 1

Nd TOP 6

23, 24
NOVEMBER

Oostsessie en certificaatuitreiking

De afronding van Top 6 vond plaats in de Hoorneboeg. Deze laatste sessie is de oogstsessie en tevens de certificaatuitreiking.

In deze slotbijeenkomst kreeg elke deelnemer een half uur de vloer waarin hij of zij de oogst deelde met de groep. Alle deelnemers deelden hun reflectie op wat ze in de looptijd van het Nd Topprogramma hebben meegenomen, waar ze nu staan, welke nieuwe vragen ze zichzelf nu stellen, waar ze heen willen en welke kennis ze willen overdragen.

In de allereerste bijeenkomst hebben we het gehad over waarden uit het gezin van herkomst die nog steeds meespelen in het werk van de deelnemers. Diverse deelnemers grepen hierop terug en gaven aan wat ze zich gedurende het programma hadden gerealiseerd ten aanzien van een aantal van die waarden en hoe men hiermee aan de slag was gegaan. Er werd in de verhalen zowel gerefereerd aan sprekers als aan de waarde van de groep mededeelnemers. Dat is mooi om te horen, want beide pijlers zijn even belangrijk voor Nd Top.

Ter afwisseling van alle persoonlijke verhalen brachten de deelnemers donderdagmiddag een bezoek aan Camp New Amsterdam. Een grote defensielocatie bij Vliegbasis Soesterberg, waar Projectmanager Erik van Luinen (Rijksvastgoedbedrijf) uitleg gaf over de uiteenlopende projecten aldaar.

De laatste dag sloten de deelnemers af met het uitreiken van de certificaten en werd meteen de eerste terugkomdag gepland.

Rijkswaterstaat 4 | Rijksvastgoedbedrijf 2 | ProRail 3 | Gemeente Amsterdam 1 | Gemeente Rotterdam 1 | HWBP 1

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd BRUG 21

7, 8
DECEMBER

Module 7: Mijn Waarden

In Module 7 hebben de deelnemers teruggekeken op het achter hen liggende programma en vooruitgeblikt op hun voornemens na het Brugprogramma.

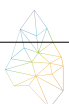

Het overkoepelende thema van het programma was 'geloof niet alles wat je ziet en geloof niet alles wat je denkt'. Dit thema is op speelse wijze aan de orde geweest tijdens een bezoek aan het Rijksmuseum voor Oudheden in Leiden, waar de deelnemers raadselachtige voorwerpen uit de oudheid hebben bekeken, voorzien hebben van 'hun' waarheid en hebben ervaren hoezeer hun waarneming en fantasie af kan wijken van de werkelijkheid.

Deze module was echt van, voor en door de deelnemers zelf. Dat kwam tot uitdrukking in vier zelfontworpen en begeleidde workshops waarin de deelnemers thema's uit het Nd Brugprogramma terug lieten komen. De keuze viel daarbij op de onderwerpen 'balans', 'context', 'ik (k) en mijn ikken' en tenslotte 'chaordisch projectmanagement'.

Rijkswaterstaat 6 | Rijksvastgoedbedrijf 3 | ProRail 4 | Gemeente Amsterdam 1 | Gemeente Rotterdam 1 | Gemeente Utrecht 1 | Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat 1 | TenneT 1

Alumniprogramma's en activiteiten

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd BRUG 17

Alumni bijeenkomst

De alumni van het programma Nd Brug 17 kwamen samen in Rotterdam.

6
OKTOBER

+

Op de ProRail-locatie naast Rotterdam Centaal Station werden de alumni van Nd Brug 17 ontvangen. Na het uitwisselen van de stand van zaken van ieders leervragen, waar deze groep nog uren over door kan praten, werd een bezoek gebracht aan het Mariniersmuseum.

Luitenant-kolonel Stefan Mastenbroek van het opleidingscentrum vertelde over de diverse vormen van leiderschap bij het korps. Na een interactieve uitwisseling met betrekking tot dit thema was er gelegenheid om een kijkje te nemen in het museum.

Tot slot werd er nog even bijgepraat onder het genot van een borreltje.

12 van de 16 alumni waren aanwezig

Alumniprogramma's en activiteiten

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

MINOR SAMEN BOUWEN AAN DE TOEKOMST

Bijdrage in samenwerking met Stichting de Generatie

'Samen Bouwen aan de Toekomst' is een minor voor 3e en 4e jaars HBO studenten civiele techniek en technische bedrijfskunde gericht op persoonlijke en professionele ontwikkeling. Neerlands diep begeleidt een dagdeel reflectie van deze minor per jaar samen met alumni uit onze programma's.

15
DECEMBER

De minor bestaat uit een dag onderwijs, drie dagen aan de slag bij een aangesloten project en een dag reflectie per week. De minor duurt 20 weken.

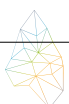
De studenten maken kennis met het gedachtegoed ' Integraal Projectmanagement' in de dagelijkse praktijk van toonaangevende bouw- en infraprojecten, met als doel hen enthousiaster te maken over de publieke kant van de sector. Deze lichte deelnemers heeft stageplekken bij de gemeentes Den Haag, Amsterdam en Rotterdam, bij Rijkswaterstaat en bij de Provincie Noord-Holland.

Deze editie was alweer de 4e keer dat Neerlands diep een bijdrage mocht leveren. Er waren vier alumni van Nd Brug 14 en Nd Brug 18 die actuele casuïstiek in kleine groepjes deelden met de deelnemers. Dat leverde energieke en betrokken gesprekken op met inspirerende inzichten voor alle deelnemers.

Voor de studenten is deze uitwisseling een mooie inkijk in wat je kunt tegenkomen als je in de publieke sector gaat werken en leren ze over dilemma's bij concrete casuïstiek. Voor de alumni en ons als Neerlands diep biedt de uitwisseling een kijkje in de belevingswereld van een nieuwe generatie.

20 deelnemers

Teamprogramma's en activiteiten

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

<p>Nd ATELIER</p> <p>Renovatie Paleis van Justitie</p> <p>Project Renovatie Paleis van Justitie kwam met een hele specifieke hulpvraag: Help ons, inspireer ons en zet ons op het juiste spoor voor de uitvraag en contract voor de komende aanbesteding.</p> <p style="text-align: right;">+</p>	<p>9 OKTOBER</p>
<p>Het doel van de renovatie van het Paleis van Justitie in Den Haag is een vernieuwd Paleis van Justitie dat functioneel te gebruiken is voor de verschillende gebruikers, gerealiseerd met respect voor de omgeving en geïnspireerd op de cultuur-historisch waardevolle kwaliteiten van het pand.</p> <p>In het Nd Atelier deden ze een collegiale consultatie rond twee vragen van het projectteam in voorbereiding naar de marktconsultatie. Over de inhoud en de vorm van het contract onder andere: Hoelang zou een verificatiefase moeten duren en welke onderwerpen zijn relevant? Wat is de logische rol van het ontwerpteam in de verificatie- en engineeringfase? Hoe leg je geverifieerde zaken procesmatig vast? En over de samenwerking met de marktpartij onder andere: Wat is essentieel om goed in het contract te borgen? Hoe schatten jullie de marktinteresse in voor dit soort complexe projecten? Hoe kom je tot een goede riscoverdeling tussen ON en OG?</p> <p>Met deze gedeelde ervaringen gaat het team Renovatie Paleis van Justitie verder aan de slag en volgt er een tweede sessie.</p>	
<p>Rijkswaterstaat 3 Rijksvastgoedbedrijf 7 ProRail 1 Gemeente Amsterdam 1 Waterschappen 1 TenneT 1</p>	

<p>Nd TRANSITIECHALLENGE</p> <p style="text-align: center;"> </p> <p>Online reflectiesessie</p> <p>Tijdens de online reflectiesessie namen de vijf deelnemende teams een kijkje in elkaars projecten en hielpen ze elkaar verder bij de acties die ze hadden geformuleerd na de startsessie.</p> <p style="text-align: right;">+</p>	<p>10 OKTOBER</p>
<p>In de Nd Transitiechallenge leren deelnemers hoe ze bij complexe (transitie)vraagstukken kunnen werken vanuit een multistakeholderbenadering. De vijf teams (Groningen Spoorzone van ProRail, Sterke Lekdijk Wijk bij Duurstede-Amerongen van Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden, RJJl Den Hey-Acker van Rijksvastgoedbedrijf, A9 Badhoevedorp-Holendrecht en Gemaal IJmuiden van Rijkswaterstaat) nemen deel met gelegenheidsteams waarin ook (interne) stakeholders deelnemen rond hun vraagstuk, bijvoorbeeld lijnmanagers en aannemers.</p> <p>Ondanks een ambitieus programma, het korte tijdsbestek en de nodige technische strubbelingen, waardeerden de teams de gelegenheid om de context van de andere teams beter te leren kennen.</p>	
<p>Rijkswaterstaat 10 Rijksvastgoedbedrijf 4 ProRail 3 Dienst Justitiële Inrichtingen 2 Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 3 Aannemers 7</p>	

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

**Nd DUURZAAMHEIDS-
CHALLENGE HWBP-PAGW****13**
OKTOBER**2^e live inspiratiesessie**

Tijdens deze inspiratiesessie werden tussentijdse resultaten gedeeld en werkten we aan het operationaliseren van ambities rond de centrale vraag 'Hoe kunnen het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) elkaar versterken met als doel om waterveiligheid in samenhang met waterkwaliteit en natuurherstel te realiseren?' +

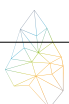
De energie in de deelnemersgroep was wederom groot. De deelnemers verzamelden gezamenlijk de trends, ontwikkelingen en de 'trotsen en spijten' rond het vraagstuk. Vervolgens werden de resultaten uit vorige sessies vanuit de twee casusgebieden - Waddenzee en IJssel-Vechtdelta - gedeeld, waarbij de rode draad was dat een andere, integrale benadering rond de opgaven nieuwe kansen en mogelijkheden geeft in die gebieden.

In de middag schoven directeuren van de programma's en van de waterschappen aan, om in een 'Action Café' de ambities en uitdagingen te operationaliseren tot voorstellen voor volgende stappen. De urgentie en het commitment voor dat concrete vervolg werd breed ervaren en uitgesproken, ook door de directeuren.

Diverse deelnemers aan deze Nd Duurzaamheidschallenge namen de (tussentijdse) uitkomsten mee naar het Deltacongres op 9 november 2023.

Rijkswaterstaat 9 | Programmadirectie HWBP 6 | Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat 3 | Ministerie van LNV 2 | Rijksdienst voor Ondernemend Nederland 1 | Waterschappen 12 | Provincies 1 | Overig 7

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd TRANSITIECHALLENGE

9
NOVEMBER

1^e inspiratiesessie

Tijdens de inspiratiesessie bouwden de teams stap voor stap een verhaal om stakeholders warm te maken om met hen in dialoog te gaan.

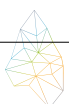
Bij het werken vanuit een multistakeholderbenadering heeft een verhaal niet de functie van overtuigingsmiddel, maar om stakeholders uit te nodigen om mee te doen aan de opgave waar je voor staat.

Deelnemers werden uitgenodigd om het verhaal te bouwen voor hun meest uitdagende stakeholder en kregen daarbij tussentijdse reflectie en hulp van andere teams. Aan het einde van de sessie oefenden de deelnemers in een leersetting hun verhaal: in een simulatie van het stakeholdergesprek, waarbij de gekozen stakeholder werd gespeeld door een deelnemer van een ander team.

Vooraf dit laatste onderdeel werd goed ontvangen. Het benodigde inlevingsvermogen in de gesprekspartner vroeg veel van de deelnemers, maar tijdens het oefenen werden daarin al merkbaar stappen gemaakt.

Tijdens de inspiratiesessie op 18 januari 2024 nodigen alle teams een aantal (extra) stakeholders uit om in compacte vorm een multistakeholderdialoog te doorlopen. Het verhaal van de sessie op 9 november 2023 hielp om die stakeholders daarvoor uit te nodigen.

Rijkswaterstaat 10 | Rijksvastgoedbedrijf 2 | ProRail 1 | Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 3 | Dienst Justitiële Inrichtingen 2 | Gemeente Amstelveen 1 | Aannemers 7

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd ATELIER

Aanpak Ring Zuid Groningen

Een jaar geleden vond het eerste Nd Atelier plaats met Aanpak Ring Zuid Groningen (ARZG) en de afspraak was om dit na een jaar te herhalen. Bijna dezelfde groep reflectoren sloot aan om mee te denken en te adviseren over de eindfase van het project.

10
NOVEMBER

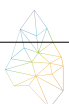
Het Nd Atelier op 31 oktober 2022 had volgens het ARZG-team nieuwe energie gegeven om op een constructievere manier 'in de wedstrijd te gaan zitten'. De reflectoren - van andere projecten - merkten ook op dat er meer rust en een veel betere energie was.

Met nog ongeveer anderhalf jaar te gaan tot opening en twee jaar tot afronding van het project, was er dit moment nog tijd en mogelijkheid tot bijsturing in de aanpak. ARZG wilde daarom met de reflectoren stilstaan bij drie vragen: staan we gesteld voor de laatste fase van het project? Hoe kunnen we het beste afleveren, opleveren en overdragen? Hoe kunnen we mensen binden en boeien zodat ze ook in de laatste fase van het project willen blijven?

Gesprekken plenair en in groepjes leverden 'food for thought' op voor ARZG. Een van de in het oog springende adviezen ging over voor wie ARZG in de eindfase is. Dat is niet meer voor het project, maar van de beheerders en van de stad. Die hebben het meeste baat bij het eindresultaat, dus het advies is om hen te betrekken en te zorgen dat zij succes kunnen boeken met de oplevering. Dat zorgt ervoor dat ze enthousiast worden om hun steentje in deze fase bij te dragen. Advies voor ARZG was om dit te benutten, de handelingsruimte te vergroten en ervoor te waken om niet vast te houden aan het oude sturingsmodel.

Rijkswaterstaat 8 | Gemeente Amsterdam 2 | Gasunie 1 | Overig 1

Nd PROJECTMANAGEMENTSPIEGEL

Project Zuidasdok OVT

Na de zelfspiegel met het projectteam van Zuidasdok OVT en de collegaspiegel, vond op 24 november de slotdialoog plaats.

De slotdialoog is een plenair gesprek, dat zich specifiek richt op de lessen die, aan de hand van de bevindingen, geleerd kunnen worden. Station Amsterdam Zuid is het snelst groeiende station van Nederland. Rijkswaterstaat, ProRail en de gemeente Amsterdam brengen, in een gezamenlijk programma, de A10-zuid ter hoogte van de Zuidas ondergronds. Ook breiden ze snelweg, spoor, metrolijnen en station Amsterdam Zuid uit.

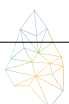
In 2020 is het project Zuidasdok omgevormd tot een programma-organisatie waarbinnen de wat behapbaardere projectonderdelen OVT, Tunnels en Knooppunten De Nieuwe Meer en Amstel, zelfstandig en serieel gerealiseerd worden. De projectteams zijn ingericht als zelfstandige IPM-teams. Het eerste project dat volop aan de gang is gegaan is de OV Terminal (project OVT): een vervoersknooppunt waar trein, metro, tram en bus samenkomen.

Het projectteam is gezamenlijk en voortvarend met de nieuwe aannemer aan de slag gegaan. Na deze eerste hectische periode is er nu wat meer tijd voor reflectie. Voor hun gevoel gaat het goed. Maar is dat ook zo? Willen ze weten. Zijn er dingen die er, volgens collega's uit het Neerlands diep netwerk, beter kunnen? En zijn er blinde vlekken? Om hier antwoorden op te vinden, voerden we een projectmanagementspiegel uit om de verbeterpunten inzichtelijk te maken.

We hebben gezamenlijk kunnen concluderen dat het team het goed doet en er geen enorme noodzaak is om te veranderen. Maar de spiegelsessies hebben zeker ook laten zien dat het loont om de tijd samen te nemen om even stil te staan, terug te kijken, het echte gesprek te voeren en scherp te blijven op het organiseren van tegenspraak. 'We weten dat we samen heel hard kunnen werken, maar het is ook goed om samen af en toe stil te staan, te reflecteren en ook de blik van anderen toe te laten.'

Projectteam Zuidasdok OVT | Rijkswaterstaat 3 | Rijksvastgoedbedrijf 1 | Gemeente Rotterdam 1 | Lantis 1

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd DUURZAAMHEIDS-
CHALLENGE HWBP-PAGW

30
NOVEMBER

Slotsessie

Deelnemers aan de Nd Duurzaamheidschallenge HWBP-PAGW waren tijdens de slotsessie erg positief over de oogst van het traject en over de manier van werken waar de challenge over gaat.

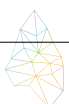

Bij het verzamelen van de oogst - rond de verbinding van waterveiligheid en waterkwaliteit/natuurherstel van de respectievelijke programma's HWBP (Hoogwaterbeschermingsprogramma) en PAGW (Programmatische Aanpak Grote Wateren) - constateerden we dat het een mooie mix was tussen opbrengsten op het gebied van inhoud, organisatie en gedrag.

Waardering werd uitgesproken over de kern van de challenge: het leren werken vanuit een multistakeholderbenadering bij complexe (samenwerkings)opgaven en de handvatten die daarbij gegeven worden. Minstens zo belangrijk was wellicht hoe het traject het netwerk rond dit vraagstuk heeft helpen verbinden op landelijk niveau en in de casusgebieden IJssel-Vechtdelta en de Waddenzee.

Neerlands diep werkte voor deze Nd Duurzaamheidschallenge samen met LEF Future Center, die de lead neemt in het vervolg in 2024. Tijdens de slotsessie zijn vraagstukken voor dat vervolgtraject geïnventariseerd.

Rijkswaterstaat 6 | Programmadirectie HWBP 7 | Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat 2 | Ministerie van LNV 2 | Rijksdienst voor Ondernemend Nederland 2 | Waterschappen 9 | Provincies 1 | Overig 5

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd TEAMLEREN 6

30
NOVEMBER
1
DECEMBER

Slotbijeenkomst Nd Teamleren 6

De winterbijeenkomst van een bijzonder traject met drie bijzondere teams.

Het was de laatste bijeenkomst van Teamleren 6, de 2023 editie waarbij Neerlands diep voor het eerst het programma heeft vormgegeven aan de hand van de seizoenen.

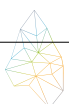
Bij deze 'wintermodule' focusten de deelnemers op terugkijken, oogsten en 'de akkers weer gereed maken voor een volgend seizoen'. Uit ervaring weten we hoe ontzettend moeilijk het is om in de praktijk en waan van alle dag vast te houden aan wat je aan nieuwe inzichten en voornemens had opgedaan. Daar waar vertragen en reflecteren sowieso de hoofdmoot van het programma vormde, is er daarom in de laatste bijeenkomst nog een schepje bovenop gegoid.

De deelnemende teams hebben elkaar voor de laatste keer kritisch collegiale feedback gegeven, er zijn succesvol doorbroken patronen benoemd en er was veel aandacht voor waar de teams mee verder willen. Om de kans op succes zo groot mogelijk te maken, hebben de teams de oogst en voornemens vastgelegd in een collage die 'thuis/op kantoor' als anker gebruikt kan worden.

Net als tijdens de zomer- en herfstbijeenkomst, begonnen de deelnemers aan de tweedaagse met een projectbezoek. Dit keer kregen ze een kijkje in de keuken van het Zuidasdok en de verkeerscentrale in Velsen. Tijdens de evaluatie van het Teamleren-traject aan het einde van dag twee, werd benadrukt hoe waardevol de projectbezoeken zijn geweest. Zowel voor de organiserende teams (ze worden zich weer bewust van wat ze voor vanzelfsprekend aannemen) als voor de gast-teams.

Rijkswaterstaat 9 | Rijksvastgoedbedrijf 6 | ProRail 5

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

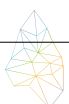
PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

<p>Nd TRANSITIECHALLENGE</p> <p>Online reflectiesessie In deze online reflectiesessie hielpen de teams elkaar in plenaire leersettings. Het ging daarbij vooral over de vraag of ze gesteld stonden voor de multistakeholderdialoog tijdens de januariessie.</p> <p style="text-align: right;">+</p>	<p>7 DECEMBER</p>
<p>De vier aanwezige teams waren ambitieus in welke stakeholders ze wilden uitnodigen voor de inspiratiesessie op 18 januari 2024, wanneer in de middag extra stakeholders rond hun vraagstuk aansluiten.</p> <p>Het beeld bij de ronde langs de teams was opvallend positief; ook zonder dat alle genodigde stakeholders zouden aansluiten, leken alle teams goed werkbare gezelschappen te hebben voor het doorlopen van (een compacte vorm van) een multistakeholderdialoog tijdens de volgende sessie.</p> <p>Rijkswaterstaat 9 Rijksvastgoedbedrijf 3 Dienst Justitiële Inrichtingen 2 Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2 Gemeente Amstelveen 1 Aannemers 4</p>	

<p>Nd PROJECTPATRONEN</p> <p>Terugkommiddag en diner pensant Vijf maanden na de laatste bijeenkomst van de kerngroep kijken de deelnemers of de gevoeligheid voor herhaling nog levend is en op welke manier de patronen die speelden in het programma zich vandaag de dag voordoen.</p> <p style="text-align: right;">+</p>	<p>11 DECEMBER</p>
<p>“Waar ben je afgelopen half jaar in verzeild geraakt, waarvan je je meteen of achteraf realiseerde dat je in een patroon zat en hoe ben je hiermee omgegaan?” Dit leverde een mooie set aan verhalen op waaruit bleek dat de praktijk weerbarstig is én dat herkennen van patronen met de andere deelnemers van het systeem waar ze zich in voordoen, helpt om er beter mee om te gaan. Er is bij de deelnemers ook meer zicht op hun eigen rol en handelingsperspectief ontstaan.</p> <p>Vervolgens hebben ze rode draden uit de verhalen geïdentificeerd, die de opmaat vormden voor een selectie van thema's die tijdens het diner pensant met de leden van de Raad van toezicht aan de orde zijn gesteld. De volgende vraagstukken werden gekozen: Het vertrouwen van de markt in de publieke opdrachtgevers zit op een dieptepunt. Wat moet er gebeuren om dat te doorbreken? Wat hebben jullie (leden van de Raad van toezicht) van ons nodig in deze roerige tijden? De samenloop van omstandigheden is uniek. Hoe houden we elkaar vast in die veranderende wereld en hoe versterken we elkaar in de rol waarin we zitten? En: hoe kunnen we ons verhouden tot de veranderende omgeving? Hoe kunnen we elkaar hierbij versterken en begrijpen?</p> <p>Het diner pensant bestond uit twee rondes. De kerndeelnemers van Nd Projectpatronen hadden zelf de regie over de tafelschikking van de eerste ronde, waarin bovenstaande onderwerpen werden besproken.</p> <p>Voor de tweede ronde vond een herschikking plaats. De dialoog in deze ronde ging over de vraag: Wat maakt dat het niet vanzelfsprekend is om vaker dit soort gesprekken te voeren en (soms onmogelijke) kaders ter discussie te stellen? Daarmee deden de deelnemers ook hier recht aan de spanning die een rode draad vormde in het programma.</p> <p>Het diner pensant gaf de deelnemers en de leden van de Raad van toezicht bovendien de mogelijkheid om ervaringen rond het programma Projectpatronen uit te wisselen. Het diner vormde de afronding van het programma.</p> <p>Rijkswaterstaat 8 Rijksvastgoedbedrijf 1 ProRail 2 Gemeente Amsterdam 2 TenneT 1</p>	

Activiteiten voor ons netwerk

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd TOPIC

Meesterschap in Leiderschap

Deze Nd Topic ging over leiderschap en de uitdagingen die dit met zich mee brengt werd gegeven door Andor de Rooy. Het was ook ter nagedachtenis aan collega Pim Verheijen, overleden op 17 december 2022. Spreker Andor De Rooy was vriend en collega van Pim.

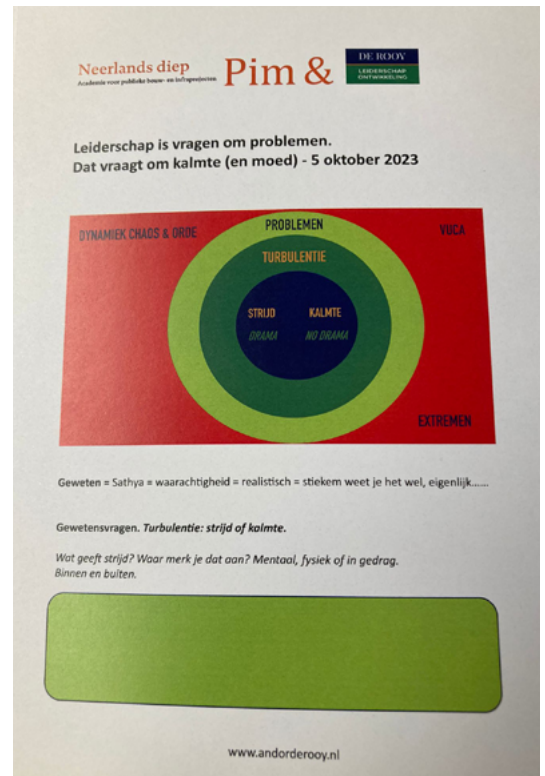
5
OKTOBER

+

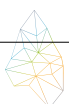
Het thema van deze Nd Topic 'ademt' Pim: altijd zonder oordeel, met oog voor een ander en in alle kalmte de chaos kunnen benutten. Ook (juist) in turbulente tijden.

Volgens Andor is leiderschap vragen om problemen. Onderwerp van gesprek was turbulentie in een team, maar vaak ook in de eigen gedachten en gevoelens. Die turbulentie wordt in de hedendaagse VUCA-wereld alleen maar intenser. In de wisselwerking tussen orde en chaos is moed nodig om actie te ondernemen en tegelijkertijd een innerlijke rust te behouden.

Het bleek een onderwerp dat tot de verbeelding sprak vanwege de hoge opkomst en reservelijst met geïnteresseerde deelnemers. Voor deze interesse is de zaalcapaciteit opgehoogd.

48 deelnemers

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd MASTERCLASS

Doorgrond je project

In deze Masterclass stond het zelf ervaren en gewaarworden centraal voor de deelnemers. De deelnemers gingen in op het opstellen van hun eigen projectcontext en de huidige en gewenste positie op een door de deelnemer gekozen polariteit.

24
OKTOBER

In maart werd deze Nd Masterclass gewaardeerd als waardevolle aanvulling op het repertoire van een aantal projectleiders. Helaas kon niet iedereen die hier graag bij wilde zijn deelnemen, wat de reden gaf om deze Nd Masterclass nog een keer aan te bieden.

Marieke Verhoef en Berry Nijveld hebben naar aanleiding van de feedback van de vorige keer het programma nog wat aangescherpt. De deelnemers zoomden tijdens de Nd Masterclass uit van hun project en werden gewaar hoe zij en andere betrokkenen zich verhouden tot hun eigen project en tot elkaar. Deelnemers werden meegenomen in de theorie rondom de koppeling tussen het project, hun (verborgen) kwaliteiten en hun levensverhaal.

Ze doorleefden welke kwaliteiten er wel en niet mogen zijn, wat ze daarmee zichzelf hebben gegeven en wat ze daarmee zichzelf onthouden. Door die doorleving ontstond er ruimte om verborgen kwaliteiten in het licht te zetten. De wereld van hoofd, ratio en nadenken is ons goed bekend. Door daadwerkelijk te bewegen in de ruimte ontstonden er daadwerkelijk nieuwe inzichten in de projectdynamiek.

Rijkswaterstaat 3 | Rijksvastgoedbedrijf 3 | ProRail 2 | Gemeente Amsterdam 2

NEERLANDS DIEPGANG

Neerlands diep adopteert bijeenkomst

Twee onderwerpen uit de Neerlands diep strategiesessies werden ter tafel gebracht om ons verder in te verdiepen.

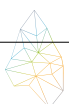
30
NOVEMBER

Met een klein gezelschap was de sfeer informeel en konden alle deelnemers goed deelnemen aan de gesprekken. We trapt af met de 'rode vlaggen'. Daaruit kwam naar voren dat er wel erg veel factoren zijn die de randvoorwaarden van een project ongunstig beïnvloeden en dat het gesprek voeren over rode vlaggen op alle niveaus vaak teruggevoerd wordt op lef, weerbaarheid en weten hoe het spel te spelen.

Verder spraken de deelnemers over het lerend netwerk. Waaruit bleek dat men het volstrekt normaal vindt dat Neerlands diep een moreel appèl doet om ergens aan mee te werken. Verder is het niet voor iedereen duidelijk dat Neerlands diep een aantal evenementen organiseert met als nadrukkelijk doel het netwerken.

Voorts blijkt ook dat men lang niet altijd weet wie binnen de eigen organisatie Neerlands diep heeft gedaan.

Rijkswaterstaat 1 | ProRail 1 | Gemeente Amsterdam 1 | Gemeente Rotterdam 1 | Waterschap 1 | TenneT 1

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd SOCIËTEIT

Verbinden van opgaven in de praktijk

In de Nd Duurzaamheidschallenge, hebben het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) samengewerkt aan het verbinden van hun opgaven. Regina Havinga (adviseur HWBP) en Rob Folkert (adviseur PAGW) deelden ervaringen in deze Nd Sociëteit.

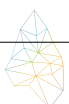

19
DECEMBER

Onder leiding van Neerlands diep Programmamanager Steven van Luijen deelden Regina en Rob met de deelnemers dat ze in de challenge een breed gedragen antwoord wilden op de centrale vraag: hoe kunnen onze programma's elkaar versterken met als doel om waterveiligheid (HWBP) in samenhang met waterkwaliteit en natuurherstel (PAGW) te realiseren?

Regina en Rob gingen met deelnemers in gesprek over hoe de multistakeholderbenadering voor hun opgave veel meer passend was dan een plan- en projectmatige benadering: 'Een van de deelnemers aan de challenge noemde dat "Meer met ongeveer". Het vraagt vertrouwen in je eigen en in elkaars vakmanschap om op deze manier te werken.' De constatering was dat de aard van de uitdaging van HWBP en PAGW niet uniek is en dat deze manier van werken belangrijker zal worden in de toenemende complexiteit van de ruimtelijke opgaven waarvoor we staan.

Deelnemers 13

Samenwerken met de markt

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

DE VERBINDERS

5
OKTOBER

1^e Inspiratiesessie Verbinders 6

Vier gemengde teams van sleutelspelers van publieke opdrachtgevers en private opdrachtnemers doorlopen de zesde editie van De Verbinders. Tijdens de inspiratiesessies leren de teams van een inspirator om vanuit andere perspectieven naar hun zelf geformuleerde uitdaging te kijken.

De eerste inspirator was Sandra Schruijer. Hoogleraar Recht, Economie, Bestuur en Organisatie aan de Universiteit Utrecht. Na een korte inleiding begon Sandra met een voorstelronde waarin zij de deelnemers een voor een vroeg naar een persoonlijke worsteling in een samenwerkingsrelatie. De verhalen van de deelnemers gebruikte zij als haakjes om stukjes theorie aan op te hangen, waardoor deze meteen begon te leven.

In de middag deden de deelnemers een simulatie van een multi-stakeholdergesprek aan tafel. Deelnemers namen plaats aan tafel in verschillende stakeholderrollen. Achter elke gesprekspartner aan tafel zat een vertegenwoordiger van de eigen achterban. Zij communiceerden via briefjes met hun vertegenwoordiger aan tafel om zo het gesprek te beïnvloeden. Een paar deelnemers waren observatoren en werden tussentijds gevraagd naar hun observaties en reflecties. Deze oefening liet de deelnemers op een mooie wijze de complexiteit van een multi-stakeholdergesprek ervaren en de dilemma's die daarmee gepaard gaan.

Aan het einde van de middag vatte Sandra de dag samen aan de hand van een matrix, waarmee zij duidelijk maakte dat mensen in het algemeen streven naar consensus en dat zij taakconflicten liever vermijden, omdat ze bang zijn in een relatieconflict te belanden.

Tot slot kwamen de promotoren, leidinggevend van de deelnemers, samen om met elkaar kennis te maken en te reflecteren op hun rol als promotor. Na een gezamenlijk diner vonden parallelle leersittings plaats.

Gemeente Amsterdam 1 | Waterschappen 2 | Aannemers 6 | Ingenieursbureaus 3 | TenneT 3

DE VERBINDERS

9
NOVEMBER

2^e Inspiratiesessie Verbinders 6

Een onverwacht bijzondere inspirator stond op de agenda deze sessie.

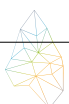
Soms lijkt het begeleiden van een programma verdacht veel op het runnen van een project: het zit vol met onverwachte wendingen. Een dag voorafgaand aan de 2e inspiratiesessie van De Verbinders 6 meldden inspirator Jaap Schaveling en een van de vaste begeleiders zich ziek. Daarbij kwam nog de mededeling dat een van de vier teams (Salmsteke van Sterke Lekdijk) zich uit het programma had teruggetrokken. Dat was dus even slikken, herpakken en improviseren.

De bedoeling was om met de teams aan de slag te gaan met de archetypepatronen. Omdat wij binnen De Verbinders eerder al met Jaap Schaveling hadden gewerkt, was het mogelijk om zonder zijn aanwezigheid de essentie hiervan toch aan de orde te stellen en de deelnemers een leerzame dag te bieden.

Het puzzelen met de archetype patronen blijkt toch altijd weer een mooie werkvorm. Het geeft energie, het levert mooie gesprekken op en elke keer weer opnieuw komen de deelnemers tot nieuwe inzichten. In de middag hebben we een oefening gedaan met een clustermethode en een loopingtechniek met als doel om tot aanscherping van de kengetallen te komen.

De onderliggende boodschap achter de loopingtechniek is dat veel variabelen via oorzaak-gevolg relaties met elkaar verbonden zijn en dat het dus niet uitmaakt welke variabele je als kengetal kiest. Toen de teams met deze oefening aan de slag gingen zakten de energie wat weg. Tijdens de leersittings leefde iedereen weer op. Die collegiale uitwisseling blijkt elke keer weer een van de krachtigste onderdelen van het programma.

Rijksvastgoedbedrijf 1 | Gemeente Amsterdam 2 | Aannemers 5 | Ingenieursbureaus 4 | TenneT 3

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

DE VERBINDERS

2^e ambassadeursevenement

Het tweede evenement voor Verbinders-ambassadeurs stond in het teken van de vraag: hoe kunnen we de werving van projectteams voor deelname aan De Verbinders verbeteren?

22
NOVEMBER

Om tot oplossingsrichtingen te komen zijn de aanwezige ambassadeurs langs 3 stappen uit de systeemgerichte verbeteraanpak geleid. Het mes sneed hierbij aan twee kanten: door het zelf te ervaren kregen de ambassadeurs een beter gevoel bij de werkwijze van het programma en ze maakten gebruik van de collectieve kennis en creativiteit om nieuwe ideeën te genereren.

Het werd een energieke en interactieve middag. Veel van de deelnemende ambassadeurs gaven na afloop aan dat het programma van deze middag hen geweldig had geholpen om meer gevoel bij het programma te krijgen. Hierdoor wordt het voor hen gemakkelijker om De Verbinders onder de aandacht te brengen binnen hun eigen organisatie. Een van de gedeelde inzichten was dat we de USP's van De Verbinders nog meer moeten benadrukken om duidelijk te maken dat deelname aan dit programma toch echt iets anders is, dan bijvoorbeeld teamcoaching of een conventionele PSU/PFU-cyclus.

Rijkswaterstaat 4 | Rijksvastgoedbedrijf 4 | Gemeente Amsterdam 1 | Aannemers 8 | Ingenieursbureaus 7 | TenneT 3 | Netwerkororganisaties 4

DE VERBINDERS

3^e Inspiratiesessie Verbinders 6

De derde inspiratiesessie werd geleid door Hans Ruijter, Programmadirecteur SAA en Zuidasdok.

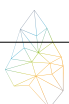
7
DECEMBER

Tijdens het Verbinders-programma gaan de deelnemende teams "onderlangs door de U". De kick-off geeft altijd heel veel energie en enthousiasme. Daarna begint het grote zoeken. Wat is onze uitdaging? Wat is ons doelbeeld? Waar lopen we steeds tegenaan? Elke editie blijkt weer hoe lastig de deelnemers het vinden om scherpe antwoorden te vinden op dit soort vragen. Tijdens deze zoektocht gebeurt er van alles in de dynamiek binnen de teams. Soms lijken ze ook even niet verder te komen, ondanks de kleine duwtjes die we steeds proberen te geven.

En dan opeens, vaak onverwacht, komt de energie weer terug en worden we weer enigszins verrast door de sprongen die de teams maken in hun ontwikkeling. Onder de inspirerende leiding van Hans Ruijter, hebben de teams hele mooie verhalen geschreven. De narratieve methode blijkt toch elke keer weer tot andere kleuring en perspectieven te leiden.

Een team dat vanaf het begin worstelt met het onderlinge vertrouwen, sprak voor het eerst uit dat ze toch ook wel heel erg trots zijn op de opgave waar ze mee bezig zijn. Energetisch deed dit ook wat met ze en met de rest van de groep. Mooi om te zien. Ook tijdens de leersittings met de promotoren in de avond bleef de energie goed op peil. Dit zijn allemaal signalen die erop duiden dat we met z'n allen langzaam maar zeker uit de onderkant van de U omhoog aan het kruipen zijn.

Rijksvastgoedbedrijf 1 | Gemeente Amsterdam 2 | Aannemers 5 | Ingenieursbureaus 3 | TenneT 3

Projectennetwerk

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd INTRODUCTIEBIJENKOMST

Landelijke Uitvoeringsdag Kader Richtlijn Water (KRW)

Neerlands diep is uitgenodigd om een bijdrage te leveren aan de Landelijke Uitvoeringsdag KRW, een netwerkbijeenkomst van het landelijke en alle regionale programmateams van dit omvangrijke programma.

27
NOVEMBER

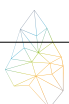

Doel van deze bijdrage was om alle aanwezigen kennis te laten maken met Neerlands diep en met de mogelijkheden die het lidmaatschap van het Nd Projectennetwerk te bieden heeft en van elkaar te laten leren.

Geheel in lijn met onze interactieve werkwijze hebben we de teams na een beknopte introductie over Neerlands diep aan het werk gezet. De verschillende teams zijn kennisparels en kennisvragen gaan inventariseren. Deze interactieve brainstorm vormt een vast onderdeel van de reguliere Nd Introductiebijeenkomsten die wij organiseren voor teams die toetreden tot het Nd Projectennetwerk.

Om het leren binnen het eigen netwerk van KRW te stimuleren, hebben we de deelnemers vervolgens uitgenodigd om bij elkaar (dus bij andere teams) te reflecteren op de verzamelde kennisparels en kennisvragen. Dit leverde een levendige interactie op die tevens een van de doelen van de dag ten goede kwamen.

Mede op basis van deze introductie heeft het landelijke programmateam zich aangemeld voor Nd Teamleren.

Neerlands diep

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

KLANTENRAAD NEERLANDS DIEP

11
OKTOBER

De Klantenraad boog zich deze keer over de meest relevante ontwikkelingen die het werk van de projectmanager zullen raken.

+

Drie leden van de Klantenraad zullen in verband met nieuwe functies de raad verlaten: Ed van Vugt (namens Rijkswaterstaat), Joost Schaminee (gemeente Amsterdam, namens alumni) en Erica de Jong (Rijkswaterstaat, namens alumni). Rijkswaterstaat heeft Moniek Stokvis voorgedragen als opvolger van Ed van Vugt. Neerlands diep zal twee vertegenwoordigers vanuit de alumni voordragen.

In het Nd Kernprogramma 2020-2022 was een analyse gemaakt van relevante ontwikkelingen in de bouwketen. Twee alumni van dit programma presenteerden de conclusies aan de raad. Verduurzaming, digitalisering, samenwerking in projecten, verantwoordingsdogmatiek, voorspelbaarheid van omzet en de taaiheid in het innoveren zijn bekende ontwikkelingen die al langer spelen. Een relatief nieuwe ontwikkeling is 'schaarste'; in het bijzonder schaarste in mensen en schaarste in materialen. Voor publieke opdrachtgevers blijkt het steeds lastiger om voldoende goed gekwalificeerd personeel binnen te halen en te behouden. Een ander relatief nieuw aandachtspunt is dat de overheid voor de markt niet altijd meer de meest aantrekkelijke opdrachtgever is.

Deze observaties sloten goed aan bij de dialoogsessies die de leden van de raad in hun organisaties hadden georganiseerd over wat er in de toekomst op de projectmanagers afkomt. In deze sessies werd tevens geconstateerd dat de bekendheid van Neerlands diep binnen de partners nog verbeterd kan worden en dat het voor individuele alumni niet altijd eenvoudig is de kennis uit de Nd programma's binnen hun organisatie breder toe te passen. De conclusies vormen input voor het Nd Programmaplan 2024-2027.

Rijksvastgoedbedrijf 1 | ProRail 1 | Gemeente Rotterdam 1

RAAD VAN TOEZICHT NEERLANDS DIEP

30
OKTOBER

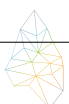
De periodieke special van de Raad van Toezicht stond in het teken van de koers van Neerlands diep, die de basis zal vormen voor het Nd Programmaplan 2024-2027.

Voor deze special waren alle partners van Neerlands diep uitgenodigd en daarnaast een aantal gasten uit de wetenschap (Leentje Volker - TU Twente), de markt (Remco Hoeboer - Mobilis) en het netwerk (Marjolein de Gorter - TenneT).

Op basis van gesprekken met partnerorganisaties, sleutelspelers in het werkveld en het eigen team, legde het team van Neerlands diep een aantal ontwikkelvarianten voor. Op verschillende manieren zijn de aanwezigen met dit gedachtengoed aan de slag gegaan.

De aanwezigen gaven er de voorkeur aan om bij de ontwikkeling van Neerlands diep dicht bij de kern te blijven: liever een grotere impact op of via de huidige doelgroep dan uitbreiden naar nieuwe doelgroepen of partners. Dat wil echter niet zeggen dat er daarmee geen plaats is voor elementen uit meer grootschalige ontwikkelvarianten: thema's als partnering tussen publieke opdrachtgevers en de markt, waardegedreven samenwerking, omgaan met "red flags", wisselwerking met de wetenschap en inzetten op het ecosysteem rondom praktijkgerichte casuïstiek verdienen allemaal aandacht in de doorontwikkeling van Neerlands diep. De rode draad uit de middag is onder de noemer "Neerlands diep als opgavegerichte inspirator" samengevat.

Rijkswaterstaat 1 | Rijksvastgoedbedrijf 1 | ProRail 1 | Gemeente Rotterdam 1 | Gemeente Den Haag 1 | Gemeente Utrecht 1 | TenneT 1 | Universiteiten 1 | Bedrijfsleven 1

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

RAAD VAN TOEZICHT NEERLANDS DIEP

15
NOVEMBER

Raad van Toezicht

Op de agenda stonden de nieuwe samenwerkingsovereenkomst, de meerjarenbegroting 2024-2026 en de contouren van het nieuwe Nd Programmaplan 2024-2027.

+

Na een grondige voorbereiding kon een definitief voorstel voor de nieuwe samenwerkingsovereenkomst voorgelegd worden, waaraan de raad zijn goedkeuring heeft gegeven. Een heuglijk moment. Vanaf 2024 zal de overeenkomst geïmplementeerd worden.

De raad stemde tevens in met de meerjarenbegroting 2024-2026. Vanwege de stijgende kosten zijn de budgetten van de programma's licht verhoogd.

De leden van de raad spraken hun waardering uit over de RvT-special van oktober en stemden in met een voorstel over de verdere uitwerking hiervan. De voorgestelde richting sluit in hun ogen goed aan op wat er nodig is om de grote onderhoudsopgave in de sector te realiseren. Het definitieve Programmaplan 2024-2027 zal in de volgende samenkomst van de Raad van Toezicht worden vastgesteld.

Rijkswaterstaat 1 | Rijksvastgoedbedrijf 1 | ProRail 1 | Gemeente Amsterdam 1 | Gemeente Rotterdam 1 | Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat 1

Doorkijk komend kwartaal

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

januari
2024

11 januari

ACTIVITEITEN VOOR HET NETWERK
Nd SOCIËTEIT

februari
2024

8 februari

ACTIVITEITEN VOOR HET NETWERK
Nd DIEPGANG
Nd MASTERCLASS

12 februari

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN
Nd ATELIER

29 februari

SAMENWERKEN MET DE MARKT
SLOTSSESSIE VERBINDERS

12 maart

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S
KICK-OFF BRUG 25

14 maart

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S
CERTIFICAATUITREIKING BRUG 21

maart
2024

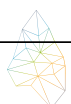
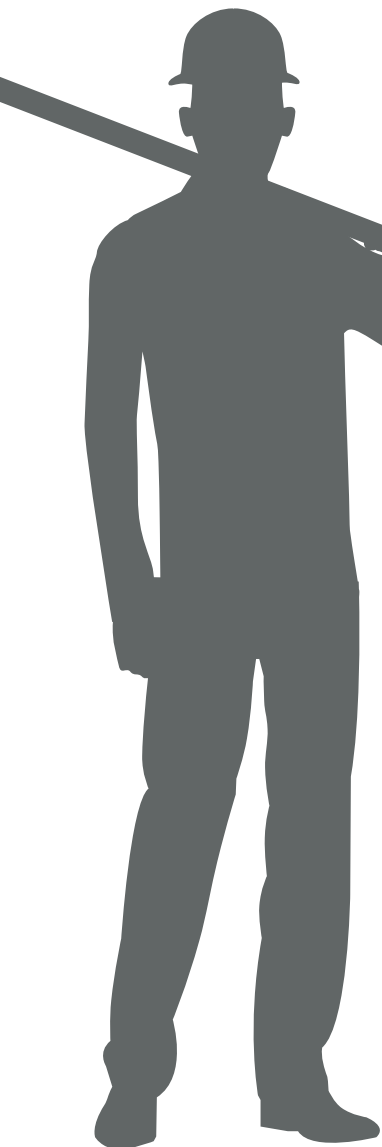
14 maart

ACTIVITEITEN VOOR HET NETWERK
Nd TOPIC

28 maart

ACTIVITEITEN VOOR HET NETWERK
Nd MASTERCLASS

april 2024

Afsluiting

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Deze rapportage is tot stand gekomen met bijdrage van: **Alijd Bunge, Marjan Lont, LucBoekesteijn, H el ne Kleijne, Maarten Kraneveld, Steven van Luipen, Wendy Blankert, Jaap Verhoeven, Janine van Oosten en Ellen Visser.**

Redactie: Ellen Visser en Sharon Fisser.

Heb je vragen over deze rapportage, of over de kwartaalrapportages van Neerlands diep in het algemeen? Neem dan contact op met Ellen Visser (Directeur).

ellen@neerlandsdiep.nl

ND PARTNERS

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Gemeente Rotterdam

Gemeente Utrecht

Den Haag

**Gemeente
Amsterdam**

ProRail